

PHOENICURUS OCHRUROS GIBALTARIENSIS GMELIN – PREZENȚĂ CERTĂ ȘI SPECIE CLOCITOARE ÎN AVIFAUNA ORAȘULUI CRAIOVA

PHOENICURUS OCHRUROS GIBALTARIENSIS GMELIN – PRESENCE SURE AND HATCHING SPECIES IN AVIFAUNA OF CRAIOVA TOWN

LORENA COSMA ILIE, AURELIAN LEONARDO ILIE

Abstract

The paper presents the results of the researches effectuated by the author during 2003 – 2005 on Black Redstart in the conditions of Craiova town.

Keywords: *Phoenicurus ochruros, Craiova town, researches*

Cuvinte cheie: *Phoenicurus ochruros, orașul Craiova, cercetări*

INTRODUCERE, MATERIAL ȘI METODE

Cunoscut sub denumirile populare românești de codroș de munte, coadă roșie de munte, codroș de casă, tremurici, *Phoenicurus ochruros gibraltariensis* GMEL este o specie de mărimea unei vrăbii. Coloritul masculilor este cenușiu închis – albăstrui sau negru – albăstrui, fruntea prezintă o pată albicioasă care se regăsește și pe tectricele alare. Coadă și supracodalele sunt roșii – ruginii.

Femela are colorație cafenie – gri iar coada roșcată. Ciocul și picioarele sunt negricioase.

Mediul de viață este variat și vast întâlnindu-se din golul alpin și grohotișurile din zona montană până în vecinătatea așezărilor umane din zona de câmpie și chiar Delta Dunării.

Din punct de vedere fenologic specia este oaspete de vară în România.

Date privind răspândirea speciei în Oltenia se regăsesc în lucrările diferiților autori (CĂTUNEANU I., 1985; PAPADOPOUL A., 1986; POPESCU M., 1972), iar singura semnalare în județul Dolj datează din anul 1976 – Malu Mare (BAZILESCU et al., 1980).

Prezenta lucrare reunește observațiile efectuate de autor asupra speciei în perioada 2003 – 2005 în Craiova, într-o fabrică de confecții părăsită din apropierea locuinței personale. Aceste observații au fost realizate fie direct, fie cu ajutorul unui binoclu 8 × 21, urmărindu-se migrația, cuibăritul și hrana.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Primele observații în Craiova au fost realizate în 2003 în perioada 17. IV – 03.V, identificându-se prezența unui mascul pe acoperișul unei fabrici părăsite din vecinătatea locuinței personale. Întrucât cuibăritul și alte apariții ale speciei nu au fost evidențiate în acel an, am considerat prezența sa probabil accidentală în oraș. Începând cu anul 2004 însă, această specie s-a dovedit a fi o prezență certă în avifauna Craiovei. Primele exemplare (3 masculi) au apărut în perioada 03 – 05. IV în timp ce femelele au sosit puțin mai târziu: 07 – 08. IV.

În 2005, datorită climatului aspru de la sfârșitul iernii sosirea păsărilor a avut loc mai târziu : 15 – 20.IV.

Plecarea păsărilor toamna s-a realizat astfel: 2004 (04 – 10.X), 2005 (29. IX – 07. X). Nu s-au evidențiat exemplare izolate rămase și în luna noiembrie.

În ceea ce privește cuibăritul am urmărit amplasarea cuiburilor, materialul de construcție, dimensiunile cuiburilor, mărimea pontei și desfășurarea cuibăritului.

Amplasarea cuiburilor – cele 3 cuiburi identificate au fost realizate: în scobitura unui zid, într-un cuib de rândunică părăsit și sub streșini.

Materialul de construcție a fost extrem de divers: crenguțe, graminee uscate, mușchi de pământ, sârme subțiri (la exterior), iar căptușeala este formată din fire de păr (de câine), pene ale păsărilor de curte (găină, rață, bibilică), bucăți mici de melană, lână sau ață iar pe fundul cuiburilor sau găsit pene, graminee uscate, chiar resturi de la capsulele unor plante: zorele (*Ipomoea purpurea* LINNEAUS, 1832).

Dimensiunile cuiburilor – diametrul exterior este variabil. Astfel, cel al cuibului părăsit de rândunică este de 22 cm., cel de sub streșini – 17 cm. iar cel din interiorul zidului – 9 cm.

Diametrul interior este de 7 cm., înălțimea exterioară ≈ 10 cm.

Mărimea pontei – pona I conține 4 – 5 ouă iar pona II : 2 – 5 ouă.

Desfășurarea cuibăritului – prima pontă este clocită în intervalul : ultima decadă a lunii aprilie – începutul lunii mai. Astfel – 2004 : 16.IV – 30.IV ; 2005 : 01 – 13.V.

Clocitul durează 13 – 14 zile și se realizează doar de femelă. Ouăle sunt albe și lucioase, cu unele pete gri – deschis albicioase, abia vizibile. La jumătatea perioadei de clocit femela poate părăsi pentru un timp foarte scurt cuibul pentru a se hrăni dar în 2004 am observat și un fenomen rar întâlnit, când un mascul a adus hrană femelei aflată pe cuib.

Dezvoltarea postembrionară durează 13 – 15 zile. Puii sunt hrăniți de ambii părinți. În perioada 13 – 27. V. puii încep să părăsească cuibul, dar 3 - 4 zile rămân în vecinătatea sa chiar dacă nu sunt în totalitate pregătiți de zbor.

Menționez că locul cercetării mele era populat și de cuiburi ale altor specii: stâncuța, porumbelul domestic, la acestea adăugându-se și prezența unui mamifer rozător – șobolanul cenușiu, toate aceste specii constituind un factor perturbator al cuibăritului codroșului de munte, mai ales la a II – a pontă. Ponta a II – a a fost depusă la mijlocul lunii iunie, dar două dintre cuiburi au prezentat ouăle distruse fie parțial sau total de către stâncuță sau șobolanul cenușiu. Puii ponteii a II – a au fost observați la începutul lunii iulie. Precizez că în cuiburile cu ouă distruse nu s-a evidențiat depunerea altora ulterior.

În ceea ce privește hrana adusă puilor am observat microlepidoptere nocturne, omizi, ortoptere (lăcuste), furnici, diptere (țânțari).

CONCLUZII

În urma cercetărilor întreprinse se poate afirma că prezența speciei *Phoenicurus ochruros* GMEL în avifauna orașului Craiova este recentă dar totodată certă.

Datorită numeroaselor insecte dăunătoare consumate această specie este folositoare omului, impunându-se protecția sa.

BIBLIOGRAFIE

BAZILESCU ELENA, SORESCU CONSTANTINA, CRUCE M., POPESCU M. 1980. *Catalogul sistematic al colecțiilor de vertebrate din Muzeul Olteniei*. Oltenia. Stud. și com. Șt. Nat. Craiova. **2**: 346-384.

CĂTUNEANU I. 1985. *Contributions aux recherches sur l'avifaune de l'Olténie*. Trav. Mus. Hist. Nat. „Grigore Antipa”, București. **27**: 269-288.

PAPADOPOUL A. 1986. *Considération sur le stade actuel de la connaissance de l'avifaune d'Olténie; aspects zoogéographiques, de dynamique saisonnière et écologiques*. Trav. Mus. Hist. Nat. „Grigore Antipa”, București. **28**: 177-197.

POPESCU M. 1972. *Studiul avifaunei din munții Parâng – Vâlcan și depresiunea Petroșani*. Publicațiile SOR. 2000. Cluj – Napoca.

Lorena Cosma Ilie
Aurelian Leonardo Ilie
Str. Elena Teodorini, nr. 18,
RO-200196, Craiova